Szerkesztőség és kiadó hivatal
Piacz SIMONFFY-ház a városház̄ával szemben

HIRDETMÉNYEK,
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 frt — kr
Félévre	5 frt —
Negyedévre	2 frt 50
Egy hóra	1 frt —

Hirdetési díj:
Öt-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5 kr
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.

XII. évfolyam. 1885. Debreczen. Kedd deczember 15. 243. szám

Uj idők, uj emberek.

A szélsőbal táborkarában meginl nézeteltérés uralkodik. A vezérek nem értenek össze. Nem is igen értettek egyet, a mióta a vezérkarba az ifju gárda is felküzdötte magát.

Kezdetben, a mig csak a ma már veteránok képeztek a vezérkart, addig az elvegység közös hódolata divatos összetartó kapcsot teremtett a párt tagjai között, most azonban, mióta a vezéri pálcza felett Irányi Dánielnek nem csak Mocsári Lajos, Helfy Ignácz, Csanádi Sándor, Madarász József, hanem Ugron Gábor, Győry Elek, tehát a fiatal gárdistákkal is kell megküzdenie, azóta a pártegység annyira meglazult, hogy a párt maga, mint ilyen, ritkán volt képes egyetértő actiót kifejteni.

A szélbal, bár a mi viszonyaink között az utóbbi időkben tisztességes számbeli gyarapodást ért el, politikai sulyban ma sokkal gyengébb, mint akkor, midőn számbeli ereje felényi volt a maihoz képest.

Ennek a mathematikailag kimagyarázhatlan tüneménynek — politikailag nagyon is megmagyarázható okai vannak.

A régi veterán szélbaliak számbelileg kicsiny pártja között összetartó kapcsot a közös elvek képeztek. A párt maga közös főt állitott sorainak élére. Az elvek közösségével együtt a vezér iránti tisztelet közössége is össze volt kapcsolva.

A pártnak számbeli növekedésével azonban előállott az elemek különféleséges is. A veterán elemek talán avult nézetei a fiatal gárda által a párt életbe bevitt uj szellem erőnyilvánulásaival szemben nem voltak képesek feltétlenül érvényesülni. A haladás, a fejlődés szelleme neki állitotta az uj idők eszméit az avult korszak védfalainak; a rést meg is törte azokon, s a fiatal harczosok a maguk eszméi számára követelték meghódolást a veterán gárdától.

Ez a pártpolitikai küzdelem a szélsőbal életében képezett hova-tovább áthághatlanabb ürt és a régi és az uj emberek között. Az érintkezési pontok naponként fogynak. A régi gárda ősjogra hivatkozik, a fiatal csapat a haladó idők tanulságait, az ujkor szellemének fensőbbségét állitja azzal szembe. Irányi Dániel puritán életnézeteivel szemben áll Ugron Gábor merész radikálismusa. Irányi ősjogokat hangoztat, Ugron az uj idők szellemének az avult világ fölé kerekedését hirdeti.

A pártban ez a két irány áll egymással szemben. Ennek a két iránynak a küzdelme okozza azt, hogy a párt bár számbelileg nő, politikai sulyban fogyatkozik. Ez okozza azt, hogy a szélsőbal önálló actióra egyáltalán képtelen. A párt életképes szervezése mindaddig lehetetlenné van téve, a mig a belharczokai elenyésztetve nem lesznek. A veteránok különben is fogyatkozó gárdájának el kell tünnie a politikai szereplés teréről, hogy aztán a fiatal gárda megszabadulva az avult idők nyügeitől, politikai sulyával egészen arra az áramlatra nehezedhessék, a mely Magyarország consolidatiójának nagy munkáját az övétől eltérő alapokon kivánja elvégezni.

Mindaddig azonban, mig az ugynevezett kebli versengés a pártban véget nem ér, nem lehet arról beszélni, hogy ez a párt, mint közpolitikai tényező a maga szervezetének életképes működést biztosithasson.

Reánk nézve ugyan a saját politikai állás pontunkról — közönyös dolog hogy Ugron Gábor-e a vezére a szélsőbalnak, avagy Irányi Daniel, az sem okoz nekünk főfájást, hogy a pártnak politikai működése a kebli küzdelmekben és a pártegyenetlenkedésen tul terjed-e vagy nem, de azt mégis mint jó hazafiak, s mint honunk sorsa felett aggódók igenis óhajtandónak találjuk, hogy ez a párt, melynek tagjai magukat a jövő embereinek valják, — tegyenek valami vallomást jövő politikai czéljaikról, s a nemzetet világositsák fel azokról a tervekről, a melyek szerint adandó esetben bölcsebben fognák az ország dolgát elvégezni, mint azok az elemek, melyek a hatalomnak tényleges birtokosai.

A nemzet velünk együtt csak annyit lát az ő politikai működésükből, hogy az országkormányzás mai rendjével nincsenek megelégedve, s hogy a párt együttes működését az örökös belvillongások zavarják meg.

A pártban uralkodó irány több is van, s ep azért nincs egység a politikai elvek körül, Irányi és társainak politikai elméletei Ugron Gábor és követőinek politikai rendszereivel nem hozhatók kapcsolatba. A pártban szakadatlan küzdelem folyik a két ellentétes politikai elmélet hivei között. Irányinak és társainak hiteleivel az ország ismerős az Ugron Gábor és követőinek politikai rendszere felől azonban az ország nincs fölvilágositva.

Az egészséges politikai pártélet azonban föltétlenül megköveteli, hogy valamely politikai irányellenesei. a maguk üdvösebb elméletük felől igyekezzenek a nemzetet fölvilágositani.

Pártszempontból tekintve: nekünk kényelmesebb ugyan olyan politikai ellenféllel állani szembe, a ki maga sincs tisztában terveivel; de általános hazafiui kötelességből jogunk van megkivánni, hogy politikai ellenfeleinket az esetben ha országunk sorsának intézésére őket állitja a végzet: — ez az eset ne találja készületlenül.

Mi szemébe kivánunk néz i annak az ugyn vezett „fiatal radikalizmusnak“, a melyet a mérsékelt ellenzék egyik organuma a szélsőbalon felfedezett. Magunk is azt tartjuk, hogy az uj idők szelleme elől ki kell térnie az avult korszakok vedlett maradványainak, de másfelől arról is szeretnénk meggyőződni, hogy azok az elemek, a kik ennek a szellemnek dicsőségét hirdetik, minő okulást meritettek a multak tanulságaiból, s hogy megértették-e az uj idők szellemének intelmeit?

Ha Ugron Gábor és követői nincsenek megelégedve azzal, hogy pártjuk czégjét ezutan is Irányi Dániel jegyezze, akkor nyissanak uj üzletet; de másfelől — mint okos üzletemberek szokták — világositsák fel az érdeklődőket arról, hogy minő portékát fognak árulni, más szóval, mint a „P. N.“ is sürgeti: álljanak elő külön programmjukkal.

Kiváncsian várjuk a „fiatal radikalisták“ nyilvános önvallomásait.

A szerb bolgár háboru.

Szófia. decz. 14. A Havas ügynökség a következőket irja: Tegnap óta Szofiában nem beszélnek másról mint mondják a többi hatalmak által is elfogadott azon inditványról, melynek értelmében a hatalmaknak Bécsben székelő katonai meghatalmazottjai utasitást kapnának, hogy csakis technikai szempontból állapitsák meg a Szerbia és Bulgária közti fegyvernyugvás föltételeit

Szofiában nem fogadnák kedvezően a demarcatiónal vonalnak olyképen való kitüzését mely megengedné, hogy a szerb hadsereg továbbra is Widdin környékén táborozzon. Kiemelendő ugyanis, hogy a szerb határ és Viddin közt elterülő vidék nem is volt szinhelye valamely komoly harcnak, hanem csak apróbb csatározásoknak, sőt a területen fekvő falvakat a szerbek még meg sem szállották. A fődolog az, hogy az ellenséges vonal, mely a közlekedést Viddin és a környékén levő helységek közt elvágja Kuschavánál kezdődik és Witbolnál végződik, s igy valósággal az ellenség csak a lejtős vidéket tartja megszállva, mely mögött semmiféle más csapatok nem táboroznak. Remélik, hogy a bizottság számot fog vetni a visszonyokkal. Másrészt alapos ok van arra a föltevésre, hogy a bolgárok, ha csak a Pirot vidékére szoritkozó fegyvernyugvást el fogadnák, el vannak tökélve, hogy a Duna vidékén a háborut a legvégsőig fogják folytatni. Az ilyen cselekedet által a bolgárok az osztrák magyar részről támasztott követelés föltételein belüli maradnának mely követelésnek csak az volt czélja, hogy megkedvelje a bolgárokat abban, hogy Piroton tul a szerb hadsereget ne üldözhessék; de nem az, hogy gátot vessen annak müveleteknek, melyeket saját területükön meg kelle inditaniok, hogy a szerbeket a határon át visszaszoritsák.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

Kádár Gazsi.

Rajz.

Irta: **Ujlaki Antal.**

A vén czigány mindennap felejt egy nótát. Hát még tiz év alatt, a börtön fenekén, mennyit lehet felejteni! De a szegény összetöpörödött, őszhaju czigány már egész beleélte magát a rab életbe. Dolgozik reggeltől estig, nem kell unszolni a munkára mint a fiatal rabokat. Egész nap szavát sem lehet venni, nagyon csendes ember, csak éjszaka, mikor alszik, mellének zihálása, a nehéz tört sóhajok árulják el lelkének küzdelmeit. Egy téli reggelen igy szólt hozzá a börtönfelügyelő: „Gazsi bácsi, kelmed a tavaszon kiszabadul!“ A vén czigány kezében reszketett a szerszám, egész nap olyan lázasan dolgozott. Le-letette kezéből néha a szerszámot s kipillantott a vasrostélyos ablakon, künn zord idő volt; sürüen hulltak a hópelyhek. A „szabad“ szóra a régi emlékek villantak meg agyában s az öreg rab egyszerre beszédesebb lett . . . fecsegett .. kaczagott, szeméből kicsordult az öröm és bánat könye. Nem vettek az öregtől rosz néven semmit, — régi rab már, megtört ősz ember, nincs is ugy a munkára szoritva, A rabtársak ugy elhallgatták azt a szomoru történetet, — hogy került ez az alapjában becsületes ember bünbe rabságra.

Simonyiban esett meg ez az eset.

Kádár Gazsi, a ki élete delén volt a első primás a környéken, boldog volt. Kezében siró nyirettyüje, kebelén egy kaczagó szépasszony. Mert hát a göndörhaju Böskének párja szépségben nem termett a nap alatt. Kurta a történet: szegény czigánynak szép felesége . . : Az emberek láttak, beszéltek; Kádár Gazsinak sem volt a füle bedugva, A viczispán lakodalmán egy kicsit benyalt — nem tagadja — Böske asszony nagyon sokára nyitotta ki a kaput.

— Asszony, itt járt valaki?

— Hacsak a Borcsa lelke nem sántikált az udvaron.

— A szomszéd Kirilákék palánkján egy szál deszka le van törve!

— Ne, ne bolondozz hát gyere be, mert meghütöm magam.

— Nd fordits köpönyeget. Az emberek sokat beszélnek, gunyolnak uton utfélen, s te nem tudsz egy árva szót sem felhozni védelmedre.

— Na! jöjjön be már . . , Ebadta!.. Mit védelmezzem magamat? . . Hát . . hát — aztán!?

E szavak, a különben is félrészeg embert még jobban feldühösitették. Iszonyu sejtelemtől gyötörtetve remegő hangon szólt: „Ó! ha azt az ártatlan gyermeket nem nézném!“

— Ni a dádé! kaczagta gunyosan az asszony. Na nézd!

— Hát igaz amit az emberek beszélnek mondá elzöldülve Gazsi.

— A szolgabiró előbbvaló ember mint mint kelmed — válaszolt félvállról az asszony.

Kádár Gazsi általfogta a kapufélfát, hogy viszatartsa lelkének a végletekig fokozott felháborodását . . . ugy félt, hogy valami borzasztót fog elkövetni; ugy félt hogy megtébolyul . . .

— Hát a kelmed anyja sem volt jobb a deákné vásznánál!

Kádár Gazsinak homlokán kidagadtak az erek! minden vére a fejébe tódult! E pillanatban elfelejtett mindent, kitört belőle a részeg ember, az anyát szerető fiu és a féltékeny férj tigris dühe. Azután nem is emlékezik tisztán az eseményekre. Meg-megjelenik emlékezetében egy porban fetrengő véres asszony, az összefutott falu népe . . . hall érthetetlen, áromló hengokat. . . zsivajt lármát. Másnap a börtönben ébredt föl — nehéz lánczok között.

Miután nem előáe megfontolt gonosz szándékból, hanem önkivületi állapotban ölte meg a csalfa asszonyt — ez enyhitő körülmény tekintetbe vételével — tiz évi fegyházra itéltetett,

A beszéd kifárasztotta a vén czigányt. Forró homlokát a vasrostélyhoz nyomta. Nézte, nézte a szálló hópelyheket, ugy gondolkozott. Hisz a zord tél után enyhe tavasz fog jönni. A csikorgó hideget üde lég váltja föl; lombos lesz a fa, virág fog nyilni a mezőn, viszatér az énekes madár.

Tavasz lesz! — Szabad lesz!

— Mikor a börtönfelügyelő ajakáról el hangzott a „szabad“ szó, ugy megdobbant a szive, azt hitte szétreped. Mennyi varázs van ebben az egy szóban, hogy — „szabad!“ — Mikor elöször kiment a szabadba egyedül kimondhatatlan öröm fogta el. Körülnézett; tavasz volt. Milyen szép a világ! Itt árnyas ott zöld liget; a lombokon csicsergő madárkák; a csörgedező patakban vigan lubiczkoló halak! Óh hosszu börtön után mily büvölő a természet! Kádár Gazsi kapott egypár forintot is mit raboskodása alatt munkájával keresett. Kikapta régi hegedüjét is, de nem mert ráhuzni, ugy félt azoktól az ösmerős hagoktól, megölné a szivét a mult emléke — és a jelen boldogsága!

* * *

Sok napi utazás után keresztülgyalogolva hegyet, völgyet, a nagy rónaságon keresztül végre elért a régen elhagyott faluba Simonyiba. — Gyalogolt kitartással, zivatartan, sokszor eltévesztette az utat, de ő csak ment mendegélt, egy érzés egy óhaj, ösztökölte s adott neki erőt — viszont látni leányát, kit idegen emberek közt egyedül hagyott, neveletlenül . . . . gyámoltalanull Vajjon mi lett a gyermekből? El-e még? Megfogja-e őt ismerni? Es ha megmondja, hogy ki ő, ráfog-e borulni keblére; fog-e szemrehányást tenni a multakért? Hát az ő háza áll-e még? Virulnak-e még, az árnyat vető sudár fák lombjai? El-e még Kati néni, a rektorram és a becsületes kis hajdu? — Egy más után tüntek fel könytől ázott szemei előtt az ismerős házak s mikor meglátta vityilóját, az ócska repedezett berenát, a kis fehérre meszelt lóczát, mikor rá nézett a fakra melyeknek reszkető lombjai a régi, elmult időkről susogtak — ugy elfogódott a szive, s olyan kedves bánat öntötte el.

A ház előtt egy hosszu, sovány, görbehátu vén asszony állott, örökké pislogó borsószemekkel és hosszu vénkony szemölcsös orral. — Biri néni igaz, hogy soha sem volt valami mesés szépség, de mennyire megöregedett. Két keze csipőjére volt téve és ugy lamentált a szomszéd ház ablakán kihajló hentesnek — névszerint Rakás Tógyer uramnak.

— Adjon az isten jó napot! Vándorló muzsikus volnék, hallottam hogy ebben a házban kézfogó lesz, azért jöttem ide, hátha kellene huzni egyet-kettőt a régi nótákból.

— Iszen czigány csak volna, lássa Tógyer uram. Biri néni majd a homlokáig huzta az órát, a mint figyelmesen végig nézett a

A Tiszavölgyi társulat közgyülése.

A tiszavölgyi társulat vasárnap d. e. tartotta meg az évi rendes közgyülését Budapesten az érdekeltség élénk nagy részvétele mellett, Andrássy Gyula gr. elnöklete alatt, ki a közgyülést figyelemre méltó beszéddel nyitotta meg, melyben áttekintést nyujtott a Tisza szabályozás régi és mostani állapota között. Jelezte hogy a szabályozás nagyban sikerült; a föladat első részének bevégzéséhez, mely abból áll áll, hogy a földek az árviztől mentessitessenek, nagyon közel áll a társulat, azonban a financziális ügyek állása nem mondható kedvezőnek, s szért ennek tisztázására kell most már az igyekezet legnagyobb részét forditani, s az elnök ki is fejezi erős hitét, hogy a kérdés financziális részét is sikerülend megoldásra vezetni. Ezután tárgyalás alá vétetett az 1886 dik évi költségvetés mely szerint 3,254—979 holdra holdanként ¼ kr, határoztatott hivettetni,

A központi bizottság első alakulását illetőleg jelenti, hogy a központi bizottsághoz a belügyminiszter rendes tagul Ribáry József miniszteri tanácsost, póttagul Torkos László miniszteái tanácsost, a pénzügyminiszter rendes tagul Fehér Miklós osztálytanácsost, póttagul dr. Jankovich János osztálytanácsost, a közmunka- és közlekedési miniszter rendes tagul Rapaics Radó osztálytanácsost, póttagul pedig Dékány Mihály miniszteri titkárt küldötte ki; ugyancsak a közmunka és közlekedési miniszter a Tisza és mellékfolyóinak felügyeletével megbizott középitészeti felügyelőkül Péch József kir tanácsost és Bertalan Lajost nevezte meg és küldte a központi bizottsághoz ki. A központi bizottság állandó titkárává egyhangulag dr. Darányi Ignácz eddigi titkárt választotta meg

Az 1880: XX. 1. cz. 13. § a alapján alakitott kölcsönkiosztó hetes bizottságba rendes tagokul br. Sennyey Pált, Keszlerffy Jánost és gr. Dessewffy Aurélt (és pedig ez utóbbit néhai gróf Lónyay Menyhért helyébe) s póttagokul gr. Mailáth Józsefet Sváb Károlyt és dr. Darányi Ignáczot választotta meg. Ugyane bizottsághoz a belügyminiszter rendes tagul Ribáry József miniszteri tanácsost, póttagul gr Faschó-Moys Sándor osztálytanácsost, a pénzügyminiszter rendes tagul Kupecz Ödön osztálytanácsost, póttagul Molnár Béla miniszteri titkárt, a közmunka és közlekedési miniszter rendes tagul Rapaics Radó osztálytanácsost, póttagul Dékány Mihály miniszteri titkárt nevezte ki.

A tiszavölgyi kölcsönügy állását illetőleg jelenthetjük, hogy a kölcsönkiosztó hetes bizottság kezdettől fogva a mai napig összesen 24,820201 frt, 72 kr. kölcsönt szavazott meg a különböző tiszavölgyi szabályozó társulatoknak. Ezek közt a felső szabolcsinak 1,500000 frt, ismét 200000 frt. ismét 400000 frt ismét 300000 frt. ismét 300000 frt összesen 2.700000 frtot; a Nyirviz szabályozó társulatnak 1,700000 frt, a bihar békési társulat hosszufoki öblözetének 200,000 frt, ismét 80000 frtot.

Tiszavölgyi társaságok által ármentesitési és vizszabályozó munkákra a közeljövőben szükséges 9.527000 frt kölcsön jelentetett foltétlenül; ezek közt a berettyói-vámfenék-mezőtur-mesterházi társulat berettyói öblözete részéről 3,850000 frt. a bihar békési társulat fekete körösi öblözete részéről 8500000 frt. Szóval bejelentetett még a berettyói öblözet részéről azon 1.088000 frt, melylyel nevezett öböl a fent kimutatott szükségleten kivül az osztrák földhitel intézetnek tartozik; a bihari belvizek munkáira 800000 frt; a Nyir vizszapalyozó tervezet kivitelére pedig 100000 frt.

A pénzügyi rész tárgyalásnál Károlyi Sándor gr. a következő beszédet mondotta:

A társulatok által bejelentetett szükséglet 18 milliót tesz; ez az, a mit körülbelül minimális összegnek kell tekinteni. A 25 milliónyi kölcsönből már csak 5 millió áll rendelkezésre, ez is csak akkor hogyha a temes béga völgyi társulat tartozása redukáltatik, a hiánynról tehát gondoskodnunk mielőbb szükséges és erre nézve régi kölcsön hibáiból kell kiindulni. A régi kölcsönnek egyik hibája az, hogy annak kamatlábja a mai viszonyokat tekintve, drága; ma kedvezőbb föltételekkel lehet pénz kapni olyan garanciák mellett, a milyenek az 1880: XX t.-cz-ben biztositva vannak.

A legnagyobb visszásság az hogy az egyes társulati érdekelt a mai tiszai kölcsöntől nem szabadulhat és tartozását kü'ön nem fizetheti vissza. A jövendő kölcsön formáját illetőleg első nézetem az volt, hogy a záloglevelek alakja legczélszerübb, de részemről nem ellenezném, hogy bemutatóra szóló kötvények bocsátassanak ki, ugy a mint az a Temes-Béga völgyi társulatnál történt. Lényegesnek tartom a kölcsön tartozások telekkönyvi bekeblezését s hogy mindenkit annyi terheljen, mint a menynyivel tartozik. Örömmel üdvözlöm Andrássy Gyula gr. azon eszméjét, hogy a tisza-völgyi társulat, olyformán mint a megyar földhitelintézet, minden nyerészkedés kizárásával záloglevéleket bocsásson ki s e végre egy oly intézetet alapitson, a melynek tagjai a társulatok legyenek s meg vagyok győződve, kogy mielőbb fog találkozni pénzcsoport a mely e záloglevelek átvételére vállalkozik".

Andrássy Gyula gr. elnök hosszas vita után határozatilag kimondja hogy a közgyülés egyhangulag elfogadja Károlyi Sándor gr. inditványát. E szerint megbizza a közp. bizottságot, hogy eddigi törekvését, a tiszai kölcsön konverziója s a végleges szükséglet biztositása targyában, folytassa s hogy mindenekelőtt iparkodjék a kormánynál annak kimondását eszközölni, hogy konverzió esetén a tartalékalap vissza fog szolgáltatni, ugy mint az a Temes-Bègavölgy társulatnál történt.

Irodalom és müvészet

— **A nemzeti szinházban**. Rákosi Jenő „Endre és Johann" czimü történeti szomorujátéka nagy sikertaratott. A darab nápolyi Johanna történetét mutatja be egészen uj felfogással. Itt is neje gyülölete öli meg Endrét, dee gyülölet forrása megvetett, viszszantasitott szerelem. Azon éjen mikor a magyar királyfi Nápolyba érkezik, hogy nőül vegye a nápolyitrón örökösnőjét, Johanna ledér nevelőnője rábeszélésére az utczákon csatangol, hogy a szt. Januario tiszteletére rendezett féktelen malattságban részt vegyen. A véletleu összehozza Endrével s kölcsönösen egymásba szeretnek. A szerelem Endre részéről megvetéssé lesz, mikor másnap a trónteremben ráismer az előtte való éj utczai szépére. Gonosz intrigák szitják a kölcsönös félreértést mindaddig, mig Johanna csakugyan bünt követ el s a vége az, hogy beléegyez Endre meggyilkoltatásába, de utána hal bánatában. A darab előnyei a mindig lendületes és szép nyelv, a gondolatok eredetisége s a sikerült történeti háttér. Hátrányai: a sok szinváltozás (csak az utolsó felvonásban van négy), a tulságos számitás külső hatásokra, a fő hős gyenge jellemzése, a tulságosan elnyujtott cselekmény.

— **A Petőfi-társaság** vasárnap Komócsy József elnöklete alatt felolvasó ülést tartott. Az első felolvasó id. Abrányi Kornél volt, ki „Petőfi és a magyar dal" cz. értekezését olvasta fel, melyben Petőfi költészetének a magyar zeneirodalomra való sokoldalu befolyását ismertette. Szerinte a magyar dalokat két csoportra oszthani: Petőfi előttiekre és Petőfi utániakra. Az utóbbiak egészen elütnek a régibb magyar daloktól, ugy a dallam, mint a hangközi egymásután tekintetében. A nagy költő szelleme igen nagy vonzó és termékenyitő befolyást gyakorolt a magyar zeneirodalom fellendülésére. A nagy tetszéssel fogadott felolvasás után. Szabó Endre olvasta fel a „Régi istenek" czimü humoros költeményét. Majd Bercsényi Béla tartotta meg székfoglalóját, felolvasva: „Az alispán ur" czimü szinmüvének első felvonását, melynek hatásos jeleneteit és erőteljes drámai nyelvezetét a közönség nagy érdekkel hallgatta. A felolvasó ülést zárt ülés követte, melynek tárgyát a megüresedett tagsági helyek betöltése képezte. A jelöltek voltak: Gyarmathy Zsigáné, Radó Antal, Eötvös Károly, Szabó Sándor, Szilberstein Adolf Ferenczy József, Erdősy János, Jancsó Benedek és Palágyi Menyhért. Hosszabb vita után Gyarmathy Zsigáné és Szilberstein Adolf 12—12 szavazattal a társaság tagjaivá választattak. Kivülök a legtöbb szavazatot Radó Antal és Ferenczi József nyerték.

Napi hirek.

— **A debreczeni föiskolában** f. hó 12 én kezdődött pót érettségi vizsgára kor mány képviselőül ImreSándor kolozsvári egyetemi tanár ur neveztetett ki,

— **A m. k. honvéd csapatok létszáma.** A honvédelmi miniszterium legujabb kimutatása érdekes adatokat közöl a m. k. honvédség létszámáról. E szerint a gyalogság tényleges állománya jelenleg 1145 tisztből és 7939 legényből áll, és 11 kincstári hátas ló fölött rendelkezik. Háboru esetén a szükséglet 3286 tiszt, 139,976 legény, 167 hátas és 2128 igás ló, mely szükséglettel szemben az anyakönyvi állományban 2710 tiszt, 178,917 legény és 14 hátas ló van nyilvántartva. A lovasság tényleges állománya jelenleg 184. tisztből áll; a kincstári hátas lovak száma 1416. Háboru esetén 513 tisz, 12.875 legény, 13,613 hátas és 921 igás ló szükségeltetik; ennek fedezésére az anyakönyvi állományban 338 tiszt, 22,767 legény és 6,700 hátas ló van felvéve.

— **Városi közgyülés**. Deczember 17-én — cstörtökön — délelőtt 9 órakor a városháza nagy termében rendkivüli bizottsági közgyülés tartatik. Tárgyak: 1, Miniszteri rendelet, mely mellett a jóváhagyott szabályrendeletek leküttek. 2. Tanácsi előterjesztés a debreczen b,-ujfalu pocsaji helyi érdekü vasut ügyében. 3. Jelentés a nyugdij-bizottságba a tisztviselők részéről tagok választásáról 4. Közigazgatási bizottság tagjainak választása. Debreczen, 1885. decz. 14. Simonffy Imre királyi tanácsos, polgármester.

— **Köszönet és jelentés uj tánez-tanfolyam nyitásról**. Midőn a f. év s hó 12-én általam rendezett „próbabálon" megjelent nagyrabecsült pártfogóimnak s a n. é. közönségnek legszivesebb köszönetem nyilvánitom hogy megjelenésével alkalmat nyujtottak nekem arra, hogy a „tánczmódszeriskoláját" mint a kellemes és rhythmusos tánczolás nélkülözhetlen alapját bemutathattam: bátor vagyok a n. é. közönség becses figyelmét ha eddigi müködésem eredményével drága bizalmukat megérdemelni szerencsés voltam — felhivni arra hogy e hó 19-én uj tanfolyamot nyitok, Beiratásokat naponként bár órában elfogadok. teljes tisztelettel **Alföldy Károly** tánczmester. (Lakásom Rózsatér 15 szám)

— **Demidor Imre jutalomjátéka** lesz szerdán. Ez alkalmat felhasználva e sorokban a közönség részéről oly kevéssé méltatott jeles szinésznek, elégtételt akarunk szolgáltatni. Az elismerés elégtételét. Demidor ezmindenesetre megérdemli. A debreczeni szinitársulat legtehetségesebb tagjainak egyike De nem csak tehetséges hanem képzett szinész, S ezt meg is mutata elégszer — s hogy az elismerés még is elmaradt, annak csak az az oka, hogy a hatást a müvészet szépségeiben kereste s öntudatos alakitásokkal akarta elérni — s nem coulissa hasogató declamator volt. (Már hiába a küső hatás elérésének ez utóbbi biztosabb eszköze.) Demidor nem napszámba já szik — hanem belső sugallatból— szerepe rá nézve nem a végszónál kezdödik, hanem a mü elejénél. Ambitióvol dolgozó, öntudatos szinész — akinek ambitiója megvalósitására van is elegendő müvészi ereje. S ezt volt elég alkalmunk látni: Saffrán Péter, Thouvenel, Zrinyi, — Bernád, mind magasabb igényeket kieligitő drámai alakitások voltak. Egy olyan szinész a kinek ilyen alakitásaira emlékezhetik vissza, s kell, hogy visszaemlékezék, a müvelt közöség: mindenesetre megérdemli, hogy jutalomjátéka alkalmából tömeges pártfogást találjon. A jutalomjáték szerdán, folyó hó 16-án lesz, s szinre kerül ez alkalomból „Monte Christo" mely be a jutalmazottnak hatalmas, nagy drámai szerepe van.

— **Az ujévi gratulátiok megváltása**. A belügymiuisztérium vezetésével megbizott m. k. miniszterelnök a következő körrendeletet intézte a hatásköre alatt álló törvényhatóságokhoz s más hatóságokhoz, a főispánokhoz és a fiumei kormányzóhoz: „A budai és pesti jótékony nőegyletek, a közelgő ujév alkalmából, ez évben is azon közös kéréssel járultak hozzám; intézkedném az iránt hogy a központi és alantos hatóságok közegei az ujévi üdvözleteknek megváltására hivatalosan felhivassanak. Azon kedvező eredmény, mely a lefolyt években kiadott hasonló felhivásaimat követte, arra indit, hogy az előterjesztett kérelmet saját hatáskörömben most is teljesitsem, s ez évben is kijelentsem, hogy sem az alantos hatóságoktól s egyes tisztviselőktől, sem pedig más személyektől aláirási ivek, levél vagy névjegyküldés után nyilvánuló üdvözletet nem csak nem várok; de sokkal szivesebben látnám, ha

---

toprongyos czigányon. De a kézfogóból nem igen lesz valami.

— Hát már instálom miért ne lenne?

— Hát azért nem, mert pusztitsa el a gyehéna a czigány fajtátokat! — megbabonáztátok annak a szegény Sáfár Pistának a szivét! Csakhogy a Sáfár uram sem evett tollseprűt, van annyi esze, hogy nem enged olyan dudvát a falamiájában.

— Hogy a Csóri vére pezseg benne, az még csak hagyján volna! de az apja gyilkos, megölte a feleségét, a ki meg rosz perszóna volt, — nyekegte az ablakból a kövér férfiu.

Kádár Gazsival megfordult a világ. O! pokoli kin azt tudni! — leányát szereti egy talpig becsületes fiu, gátat vetnek elébe hogy ne vehesse el, mert az anyjának rosz multja volt, a apja meg — gyilkos!

Sáfár Imre nem hagyta magát. Megmondta, hogy a ki igazán szeret, az képes daczolni mindennel, az szembe mer szállni az egész világgal.

Este felé Sárika' hazában összegyültek sokan, hogy megtartsák a kézfogót. — Szólott is a czigány hegedüje, mily különös láng volt hurjában. A vendégsereg mulatott! koczant a pohár, csattant a csók, csengett a sarkanyu.

— Mindig mondtam, hogy ne busulj Sárikám! — mert ugyis csak az enyém leszel.

Sárika szemei megteltek könynyel, ugy tele volt szive s olyankor az ember nam tud szólani.

— Te! brugós hát aztán igazán elveszi az a legény azt az árvák árváját; — kérdé szorongva Gazsi.

— Hát el azt - Sáfár Péter begyeskedni meg akaratoskodni fog egy kicsit. De Sárika jó, nagyon jó gyermek, majd csak megszereti, aztán bele törődik a fia választásába. Hejh! dáde! csak az a vén gyilkos vissza ne jönne! Fogadni mernék, hogy mindent elrontana.

Kádár Gazsit ugy érintették ezek a szavak, mintha tüzes szénnel öntötték volna le szivét! Azt hitte hogy rászakad a háztető, megnyilik alatta a föld. Egy perczre megállott kezében a hegedü, de aztán annál erősebben huzta... A mit azok a hurok elzokogtak, azok a hangok a Kádár Gazsi szivéből törtek fel. — Homályos ssemeivel bele nézett a leánynak csillag szemeibe, ma este az volt az ő kótája... Annak a rozzant hegedünek a a hangja átalrezgett a sziveken. Ki tanitotta azt a vén czigányt igy hegedülni? A szenvedés zaklatta fel a hangokat a hegedü hurjaira. Egyszerre mintegy vilanyütésre elhalgátott a zene, táncz. Az udvaron heves szóváltás keletkezett, mely erős lármába tört ki...,

(Sárikának egyszerre olyan nehéz lett a szive. Fütykös bottal, káromkodva rontott be Sáfár gazda.

— Halod-e fiu! Hát akarod még ezt a purdét becsületes familiámba csempészni? Most szólj! — a biróhoz levél jött, hogy "ennek" az apja a napokban haza fog jönni az árestomból.

Lárma, zsivaj még nagyobb lett.

— Ugyan ne mondja már Sáfár uram! Mindétig is mondtam, hogy az alma nem messze esik a fájától. — Megigézték a fiát, ezek a czigányok értik ám a Mágyikát — nyeleskedett most minden oldalról az irigy aszszonynép.

Sárika arcza lángba borult. Sáfár Imre magához emelte fel fokosát, megforgatta feje felett és azt mondta, hogy a kinek nemmegunt az isten szép világa, az egy káromló, aljas szót se merjen kimondani, mert menten megmutatná annak, merre van az ut a pokolba.

— Mondok! — kiált rekedten a dühös apa. Szemetet hozol a familiámba, mi? Egy gyilkosnak a leányát

Sárika könyes szemeivel olyan kérőn nézett Sáfár Pistára és reszkető, fájó hangon mondá:

— Kérem, az istenre kérem, hagyjon el Pista .... és ... — zokogásban tört ki — és ... feledjen el! ...

— Egy-kettő! — riadt fel durván az apa.

— Soha! édes apám- Kicseréltük mi már lelkünket, követjük egymást még a halálba is.

Sáfár Pétert boszuságában majd meg ütötte a guta. Elveresedett, domboru rezes arczáról és nyakáról csorgott az izzadság, a méreg, az epe nedve. — Biri néni (kinek három eladó leánya volt) mint a vipera csuszott egész az apa háta mögé s mérges hangon és tettetet boszusággal igy szólott hozzá:

— Ne retiraljon Péter nagyuram! Nem engedi a lelkem hogy istenben boldogult jó Mária szomszédasszonyom magzatja egy ily szemetet kozzon a házába, mikor menni becsületes familiából való leányt kaphatna (itt az ő leányait értette.) Hejh! hejh! volnék csak az anyja, Lökje el onnan azt a czigány purdét!

Sáfár Péter uram vállan ragadta a szegény Sárikát, hogy ellöditsa a fia mellől.

De e pillanatban elöugrott a vén czigány. Rengő ősz haja, elfehéredett, forgó szeme iszonyt keltett a jelenlevőkben.

— Ki itt az ur? maga vagy más — Eleressze azt a gyermeket mert. ....

— Az apja! a gyilkos! hangzott mindenfelé.

Sárika sikoltva borult az apja keblére, Ott mily biztosan érezte magát; milyen régen vágyott erre!

— Hát mit akarnak ezzel a gyermekkel, hiszen becsületes gyermek ez, csakhogy szerencsétlen.

O! milyen jól estek Sárikának e szavak.

Sárika előtt beborult a világ. Nem látott senkit, semmit, de érezte, hogy őt végtelenül szerető sziv dobog mellette. Forró csókjaival nedvesité be a vén czigány ránczos ábrázatát

— Vigyen el innen édes apám.

Az „édes apám" szóra egy édes, kinos érzés nyilalott a vén czigany szivébe. Tiz év óta vágyott e szót hallani — s most, midőn már fülébe sugja azt a szerető gyermek .. most .. most.

— Hiszem maga nem az én gyermekem!

Sárika felveté fejecskéjét, kerekre nyilt könyes szemeit rà tapasztá az öregre.

— Hát nem az én apám —? mondá sirásig ellágyult hangon — aztán ugy zokogott, hogy az emberek szánni kezdték.

Sáfár Imre átfogta a leány derekát, czirogatta, vigasztalta.

— Ne sirj drága virágszálam, nem hagylak én el enyém vagy, feleségül veszlek,

— Hát — magyarázá a vén csigany a bámuló embereknek — én nem vagyok Kádár Gazsi — hanem Kádár Jóska. Régen nem jártam erre; messze földről jövök, mert tudtam, hogy az én Gazsi öcsém kiszabadul. A kovácsi pusztán, a Csicseri csárdában találkoztam vele. Egy rosz lóczán feküdt az istenteremtette — haldoklott; de kezében nyiszorgott a hegedü ..: Edes testvér — szólott — én meghalok. Eredj testvér Si

az illetők az ujévi üdvözletek szétküldésével járóköltséget megtakaritván, azt a helybeli jótékony nőegyletek által kibocsátott s az ujévi üdvözletektől mentesitő aláirási ivek utján az ott kitüzött jótékony czélra fordítanák. S miután megvagyok győződve, hogy a törvényhatóság szives közreműködését az uj évi üdvözletek ily módoni megváltása körül a jelzett jótékony czél előmozditása érdekében mint eddig, ugy továbbra is nem fogja megvonni: egész bizalommal intézem a törvényhatósághoz azon felhivást hogy a közvetlenül vagy közvetve kormányzata alatt álló tisztviselőket s más közegeket, hatóságokat, testületeket és intézeteket hasonló szellemü kijelentéssel ily irányban való eljárásra szólitsa fel. Végül értesitem a törvényhatóságot, hogy ezen elhatározásomat a vezetésem alatt álló kir. belügyminiszteri um személyzetével is közöltem, s a hatáskörömhöz tartozó hatóságokhoz hasonló értelmü felhivást intéztem"

— **A jégpálya** holnap azaz f. hó 16-án a korcsolyázást kedvellő n. é. közö ségnek a régi helyiségen miután a nagy erdőn tervezett uj jégpálya létesitése ez időszerint nem volt kivihető, használatára áll, és azt mindenkor a kaszinó szegletén levő egyleti zász fogja jelezni. Egyuttal értesitettik a n. é közönség hogy kedvező idő esetén a jég pálya a katonai zenekar közremüködése mellett ünnepélyesen a jövő vasárnap fog megnyitatni, miről a n. é. közönség külön kifüggesztendő felragaszok által is értesitetni fog. A rendezőség.

— **Bál az „E. M. K. E."-ért.** Klatrobecz Endre, ki Debreczenben számos rendes és pártoló és 3 alapitó tagot gyüjtött az erdélyrészi magyar közmüvelődési egyesületnek, több fiatal emberrel együtt azon buzgólkodik, hogy a farsang alatt az E. M. K. E. javára egy fényes tánczestély rendeztessék.

— **Öngyilkosság.** Özv. Kovács Józsefné, egy hetvennyolcz éves öreg aszony ki mint cseléd szolgált Fiezsár József lakatosnál, ma reggel — ösmeretlen okból — felakasztotta magát.

— **A polgári és az iparoskör fuzijához.** E lap tegnapi számában a „Polgári kör" f. év. decz. 13-án tartott közgyüléséről rövid értesités jelent meg, melyben téves informatió alapján — az mondatik, hogy a „Polgári kör", mely a közönség közönyössége miatt alig tarthatja fenn magát, a virágzó iparos körrel egyesülni ohajt. — Miután ezen közleményből az látszik ki, mintha a „Polgári kör" az „Iparos kör"-nél keresne támogatást és gyámolitást: az igazság és a „Polgári kör" érdekében szükségesnek látom megjegyezni, hogy a két egyesület közt tervezett fusió eszméje és kezdeményezése az „Iparos kör" elnökségétől indult ki, s hogy a „Polgári kör"-re nézve — bár ha a fusiót elvben elfogadta, ezen egyesülés egyáltalában nem életkérdés. Debreczen 1885. decz. decz. 15. Takács Bálint a „Polgári kör" jegyzője.

— **Debreczen az erdélyi magyarságért.** (Házankénti gyüjtés.) Trocsányi Ferencz biz, tag ivén a Csapóutczai V. tizedből minden további kötelezettség nélkül adományoztak; Ujvári Gábor 20 kr, Szántó István 10 kr, Varjasi János 20 kr, Balogh Mihály 20 kr, Bonyhai József 40 kr. Kozma Mihály 20 kr Gutvein Mihály 14, kr Kozma István 10 kr, Kovács Mihály 10 kr, Steri Mihály 16 kr, Mikó József 20 kr, Szabó Mihály 20 kr, Szücs István 20 kr, Arany István 14 kr, Kovács József 10 kr, Püspöki Sándor 10, Mezei Ferencz 10 kr. Mezei János 10 kr, Polgári János 10 kr, Varjas Imre 1 frt, Veres Mihály 10 kr, Szabó Sándor 20 kr, Bucsai György 50 kr, Jóna János 10 kr, Imre Mihály 10 kr, Erdei András 10 kr, Nagy Sándor 20 kr, Szabó András 10 kr, Kiss Sándor 10 kr, Székely Isttván 14 kr, Nenáh Imréné 20 kr, Komlósi Dániel 20 k, Tömösvári Gáborné 20 kr, Major B. 10 kr, Oláh András 20 kr, Kaufman Emánuel, 60 kr, Molnár Ambrus 50 kr, Harsányi Dániel 20 kr, Trocsányi Ferencz 2 frt; összesen 9 frt 89 kr. Sajnálattal halljuk, hogy mintegy 10—12 tizedben a gyüjtés mindezideig nem volt eszközölhető, mivel az erre közgyülésből fölkért városi bizottsági tagok közül az azon tizedekbe kiküldöttek egy vagy más oknál fogva nem vállalkoztak a gyüjtesre. Erre nézve azon szerény véleményünket fejezzük ki, hogy vagy más bizottsági tagokat, vagy az illető tizedekben lakók közül vagy 1—1 vagy 2—2 az ügy iránt melegebben érező polgárt kellene a gyüjtesre fölkérni, hogy igy a város ezen részei is meghozhatnák a magok adóját a nagy nemzeti ügynek. — Mas oldalról örommel értesülünk, hogy főként két tizedben, a varga és piacz utczai első tizedekben a gyüjtők oly nagy buzgósággal járnak el magasztos külde sökbez, hogy iveik már 700—700 frtot mutatnak föl, számitva a rendes és pártoló tagsági dijaknak megfelelő tőkét is. Igaz azonban, hogy e tizedekben gazdag emberek laknak. Nemes mán ur (Varga u. I tized) már a második ivet kérte a rendes tagok részére. E példa buzditásul szolgálhat azok részére, kik a gyüjtést még be nem fejezték.

— **Népesedési statisztika.** Debreczen város területén decz. 6-tól decz. 12-ig terjedő héten született I., az ev. ref, egyházban törvényes élve 11 fiu, 6 leany, halva 1 fiu, törvénytelen élve 1 leány, halva 1 fiu; összesen 20; II., a r. kath. enyházban törvényes élve 1 fiu, III., az ág. hitv. ev. egyházban 1 törvénytelen fiu, élve; az izr. hitközségekben születési eset nem fordult elő: született tehát összesen 15 fiu, 7 leany, összesen 22 gyermek; meghalt ugyanazon idő alatt 11 fi, 9 nő, együtt 20 egyén; ebből ref. 17. r. kath. 3.

— **Szinházi müsor.** Decz: 16-ikán Demidor Imre javára: — bérletszünetben Monte Cristó gróf regényes szinmü kerül szinre, Demidorral a főszerepben; pénteken „Ripp van Vinkle" Spányi Lenkével; péntek: „Czigany princz" uj énekes bohóság. Örley Flórával. „Czigány pricz" szigeti József legujabb darabja, mely a nyáron a budapesti Gyapjuutczai szinházban oly óriási sikert ért el. Szinházunkban pénteken decz. 18-án kerül elöször szinre, a főszerepben Örlei Flórával; a kitöbb oláh és magyar népdalt énekel. A darab meséje a 16-ik században játszik s vidám jeleneteihez sok reményt fűznek. A darabban előforduló nagy czigány tánczra, melyben öt medve is részt vesz nagyban készülnek,

— **Hazai ipar.** Baum Miksa bazár üzletének lapunk mai számában foglaltató hirdetésére külön is felhivjuk az olvasók figyelmét. Szebb és olcsóbb karácsonyi ajándékot mint a hazai gyártmányu játékszereket nem ajánlhatnánk. Baum fényes üzletének valóban diszere válnak azon szép játékszerek, melyek a Bánffy hunyadi gyárból kerültek ki; a keszitményeknek naponként igen sok látogatója van a kirakat előtt.

— **Honnét jött a nagy hideg?** Hetekig a legmárczinsabb idő locspocsában gyönyörködtünk, egyszerre csak leszakadt egy óriási hótömeg, s vastag jégvirág homályositottta meg az ablakokat. A hirtelen hideg délről jött az adriai tengerről. Mint Triesztből érkezett tudositások jelentik, az Adrián szerda óta ugyszólván szakadatlanul vihar dühöng. Triesztben nagy eső volt erős bóraval, tegnapelőtt reggel éles bóravihar, hófuvással, mely után a hőmérő a fagypont alá szállott. Ennek a bórának végső szárnycsapásait éreztük meg mi is.

— **Nincs többé „petrezsejem."** Fontos a tánez történetében korszakot alkotó ujitásra készülnek Párisban. Több előkelő szalonban ugyanis az idei farsang alatt lényegesen meg akarják szoritani a tánczszabadságot, az által, hogy a „négyes"-hez a párokat a házi asszony „adja össze." Ez által egyrészt lehetetlenné tétetnék, hogy a férfiak egész éjelen át csak egy nőnek essenek terhére, másrészt megszünnék a „petrezselyemárulás" is, a mennyiben a nem csinos hölgyeknek is jutna tánczos. A szivnek s az izlésnek csak a keringőben vagy a polkában lesz szabad nyilvánulása.

— **Kellemetlen ablak séta.** Van városunkban egy utcza, nevezzük „menyországnak" s ez utczában atya, anya, s két szeretetreméltó leány gyermek. Az egyik kis asszony neve legyen Heléna, kinek szivét egy magát boldognak érző fiatal ember birja: Párizs. Párizs ur rendesen ablaksétákkal könnyebbiti meg imádottja szivét, minthogy a házba való bejárás tiltva van neki. Egy kö dös estén Páris ur ablaksétát „csinál"; ah, mily boldog lesz, ha majd imádottja alakját az ablakban megpillanthatja! Megjegyzendő, hogy Párizs ur rövidlátó s czvikkert visel, de szerencsétlenségére ez estén otthon feledé, a sorsra bizva magát. Egyszerre a nevezett ház előtt megáll. Az ablak nyilik, Párizs ur imádottját véli látni, dobogó szivvel közeledik az ablakhoz, egy mosolyért s egy csókért esedez. Tévedt. Midőn epedve várná imádottja válaszát, hideg viz által lön Párizs ur szerelme lehütve. Oh azok a mamák, mit ki nem gondolnak leányaik becsületéért! — Párizs ur azóta nem alkalmatlankodik Helénánál.

CSARNOK.

Fotografiák a debr. kollégiumból.

Irta: **Szabolcska Mihály**

Vége.

Soha sem leszesz olyan kedves, ember mint legátus korodban. Hogy vár már az egész falu ünnep előtt egy két nappal! Azt is tudják, melyik utczán érkezel s mindenki rád ismer, pedig sohse láttak. Az ablakokból mosolygó lányarczok kandikálnak ki rád, a járókelők tisztelettel köszöntenek, a gyerekek bámulva néznek utánad, az asszonyok összesugnak s öt percz alatt az egész falut ellepi az örömhir hogy: „itt a legátus" A kántor már mosolygó arczczal ott vár a kis kapuban. Ez a jó lélek két nap óta egyebet se csinál, mint bort kóstolgat, dohányt vág, meg a pipákat tisztogatja, mind a te tiszteletedre.

S ünnep alatt a merre mégy, amerre jársz, te vagy az első ember a faluban.

Ha nem aztán ember is légy a talpadon! Mert az egész falu hozzád füzi reményeit, benned veti bizalmát.

Az urambátyáméknak előbb adomázol, majd mikor már fájni kezd a derekok a nevetéstől: ügyesen át csapsz a politikába; egy-két előörsi szóval kémszemlét tartasz politikai állás pontjuk felett, s Tisza Kálmánt a körülmények szerint agyba fübe dicséred vagy szidod.

A piros pozsgás kisasszonyoknak betanitod a legjobb nótákat; játszol velök társas játékokat, kutba ejted, kutból kihuzod őket, a mibe különben csak az a nyavalyád, hogy a legöregebb esik mindig legmélyebbre.

Az ifjusággal az első pohárnál czimboraságba kerekedel.

A menyecskéknek beszélsz a divatról, bálokról, szinházról. Igaz-e, hogy ujra fölkapják a krinolint? Ismered e Debreczenben a Csillagyék kisasszonyát? Hogy ne ismernéd! Tetszenek-e néked a „Fekete gyémántok? Hogy ne tetszenének! Kivált ha olyan szép szemöldök ivek alól töndökölnek feléd, czélzasz oda kellő tapintattal. Mert jaj neked. ha csak egy kérdésre is nem tudsz meg felelni, ha egy tánczból is kis kimaradsz, vagy egy poharat fenékig nem üritesz; praedicalhatsz akkor az angyalok nyelvén is, gyenge legátus voltál

Mikor aztán legátióból visszakerülsz „mennyit kaptál? „hogy mulattál?" ezzel a két kérdéssel esik neked minden ismerősöd. Es mig a kérdezett az elsőre rendesen egy nehéz sohajjal válaszol, addig a másiknál neki pirul az arcz, extasisba jön a diák, s oly merészen halmoz kalandot kalandra, nagy szavakat, hogy az a másik kénytelen elhinni neki, pedig magáról tudja, hogy ennek fele sem igaz. Mik estek vele az uton; hogy csókolta meg a sötét konyhán kurátorné asszonyomat a leánya helyett stb. stb.

Azt mondjátok rá hogy hazudik, nem hazugság az, nem, csak a sovány eseményeknek tarka kiszenezése. Az ifju szive költő, mint teh t ő arról, ha a Hortobágyi juhász kutyát farkasnak, a tiszteletes uram leányát angyalnak, a jó kunsági sarat csukoládénak tekinti.

Es most elégedj meg ennyivel nagyérdemü közönség. Ha várakozástokat ki nem elégithetém: vigasztalódjék ki-ki, a mivel tud, A hölgyek: hogy nem ő róluk beszéltem; a honpolgárok pedig: hogy erre a két árkus papirosra se irnak többé adómegintő czédulát.

---

monyiba, ottan lakik a kis Sárika, mondd meg neki, ne busuljon, mert ő nem volt az én leányem, az ő apja 48-as generális volt, de a muszka ármány leverte a magyart, aztán ő — kibujdosott messze földre.

— Generális! hm! hm! mormogták az asszonyok, kezeiket összecsapva.

— Az ám! generális! az nagy ur, majd vissza fog jönni a nagy Kossuth Lajossal. Ne busulj hát Sárika — mert nincs messze az idő, és gazdag leszel, nagyon gazdag. — Ennyit mondott az én Gazsi öcsém azután . . . meghalt . . . elpattant a hegedü hurja, meg a szív hurja is . . .

Az utolsó szavakat már sirva mondta: Mindakét kezét oda nyomta a szivére, mintha vissza akarná nyomni viharzó indulatát, a lelke fájdalmát. — Azután körüljártatta szemeit a szobában, . . ugy szeretett volna még tovább ott maradni, de nem tudott.

Biri néni ezalatt ott magyarázta Sáfár uramnak, hogy milyen nagy ur az a generális. Mindétig is mondta ő, hogy Sárika nem is olyan mint a többi czigány leány.

— De megbecsüld ám Imre öcsém.

A czigányok hurták, legények leányok járták, . . .

A vén czigány hóna alá vette a hegedüt s tántorogva ment ki a szobából. Üzte, hajtotta valami; sietett mint az üzött vad.

Bejárt mezőt, berket — nem talált nyugtot. Elment az erdő legsürüjébe, hova csak tördelve hallatszott el a vigadók zaja.— Egő fájdalom kinozta szivét. Elvesztette egyetlen gyermekét, hogy boldoggá tegye. Ez ugy fájt — s olyan jól esett . . .

Leborult a földre, szivéhez szoritotta egyetlen vigaszát — hegedüjét és ugy sirt ugy sirt . . .

DEBRECZENI SZINHÁZ

Holnap, szerdán, deczember 16-án **Demidor Imre** jutalomjátékául bérlet szünetben adatik:

Gr. Monte Christó.

Regényes szinmü 4 szakaszban.

Legközelebbbi előadás: „Ripp-Ripp" operette 3 felvonásban. — Előkészületek tétetnek: „Sötét pont" Csiky Gergely legujabb szinmüve. — „Czigany princz". Uj énekes bohózat. — „Sári néni." Uj népszinmüre és „Földhözragadtszegények." Uj népdrámára.

Kőbányai sertésüzlet.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Budapest-Kőbánya okt, 23-án

Az e heti üzlet élénk folyamatu volt és az árak kilónként 2 krral emelkedtek mivel Németországba nagyobbmérvü export fejlödik.

Heti átlagárak: magyar szedett 260—320. kgr. 46½—47 kr. 180—240 kgr. nehéz 44 — 47. kr, vén 300 klgron felül 43—44 kr, vidéki sertés 41—42— kr; tranzitóban szerbiai 36—39 kr, román 46 — — kr. netto kilogramonkint.

Eleségárak: Tengeri uj 5.15 árpa frt Kőbányán.

Helybeli állomány: decz. 4-én maradt 94,127 drb.

Felhajtás:		
Alsó-Magyarországból hizott	1027	db.
„ makkos	256	„
Erdélyből	—	„
Szerbiából	1213	„
Romániából	—	„
Szerémségi	—	„
A magyar államvasuton hizott	4366	„
„ „ makkos	7211	„
A vidékről	—	db
A budai vámoknál	—	„
Hajón (szerémi)	—	„
Összesen	14,419	db.
Elhajtatott:		
Felső-Magyarországba	204	db.
Bécsbe	3559	„
Csehországba	1036	db
Bodenbachen át	3300	„
Ruttkán át	—	„
Dél Németországba	66	„
Budapesti fogyasztásra	2680	db
Külfelekre	200	„
A budai vámoknál	—	„
Kőbanyai szalonnatermelők	300	„
A m. államvaspályán	—	„
Összesen	11,842	db
Maradt	96,704	db
A részvényszállásokban volt	12,002	db
Az egészségügyi és tranzitószállásokon maradt decz 4-én	5752	„
Felhajtatott szerb sertés	1213	„
román sertés	—	„
Összesen	6956	„
Elhajtatott	2130	„
Maradt	4835	„

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
VERTESI ARNOLD.
Főmunkatárs: **KARCZAG VILMOS.**

Nyilt-tér.

TRADE MARK — CHAMPAGNE AYALA & Cº — Egyedüli raktár Debreczen és vidékére csak GERÉBY FÜLÖP-nél DEBECZENBEN.

1962. tk.
1885.

Arverési hirdetményi kivonat.

A P.-ladányi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Madár Lajos és Altman Ignácz végrehajtatónak Varga Lajos és neje Pap Zsófia végrehajtást szenvedők elleni 1210 95 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében p.-ladányi kir. járásbiróság területén lévő és Nádudvar községben és határában fekvő a nádudvari 310 sz. tjkvben A I. 1. 2. sz. a. ingaltanok, és ezek tartozékaiból fele részben végrehajtást szenvedőket illető rész ugy a + 1 r. szám alattinak őket illető fele része továbbá a nádudvar, 1210 és 1739 sz. tkvekben A + 1 r. sz. alatt felvett fekvőségekre az árverést 1238 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886 évi febr. hó 15-ik napján délelőtt 9 órakor a Nádudvar város közházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, — vagy az 1881. LX. t.cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt P.-Ladányban, a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnak 1885 évi Nov. hó 18-án.

Simonffy Antal
kir. járásbiró.

27 ☛ HAZAI IPAR ☚ 27

Bánffy-Hunyadi játék raktár

27

Hazai játék raktár.

A helybeli és vidéki n. é. közönségnek van szerencsém becses tudomására hozni, hogy a Bánff-Hunyadi m. kir. gyermekjáték készitő tanmühely egyedüli raktárát, Debreczen és vidékére, ugy nagyban mint kicsinyben eladásra megnyervén; az áruk felette diszes és olcsó kiállitásánál fogva, minden eddig külföldön előállitottakat tulszárnyal.

A közelgő Karácson és ujév alkalmából leginkább figyelembe ajánlom a következőket: u. m.

Egy doboz porczellán edény	7	krtól kezdve
falovak	3	„ „
különféle játék-dobozban	5	„ „
bábok	1	„ „
képes könyvek	4	„ „
kézi kosárkák	2	„ „

és számos itt elő nem sorolható bámulatos olcsó ajándék tárgyakat

tiszteldttel

Baum Miksa.

Bánffy-Hunyadi játék raktár

27 ☛ HAZAI IPAR ☚ 27

7261. tksz.
1885.

III.
Árverési hirdetményi kivonat

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Szikszay Istán végrehajtatónak Bereczky Sándorné végrehajtást szenvedő elleni 149 frt 90 kr tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén lévő Debreczen városában fekvő a 2152 számu tkvben 2270 hrsz számu házra 688 frt a 6815. hrsz. számu ondódi földre árban az árverést elrendelte, és hogy 401 frtban ezennel megállapitott kikiáltási a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885 évi deczember hó 30-ik napján délutáni 3 órakor a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881 : LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 : LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczen 1885. évi november hó 16-ik napján.

A debreczeni kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Szögyényi elnök. **Szabó** aljegyző.

Hirdetès.

Vámospércs község tulajdonát tevő „Kőrises“ puszta 105 kat. hold szántó kaszáló és legelő föld e hó 20-án a községházánál 3 évre haszonbérbe adatni fog.

Midkn erről a bérleni szándékozókat értesitjük. egyuttal tudatjuk, hogy az árverési feltételek az árveréskor vagy előtte a község házánál megtekinthetők.

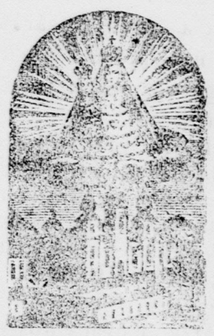
V.-Pércs 1882. decz. 9.

Kohutovics János h. jegyző. **Fagyal Imre** főbiró.

Maria-celli

gyomor-cseppek;

jeles hatásu gyógyezer a gyomor minden bántalmai ellen,

es felülmulhatatlan az **étvágy-hiány, gyomorgyengeség, rosz szagu lehellet, szelek, savanyu felbüfögés, kólika, gyomorhurut, gyomorégés hugykőképződés, tulságos nyálkaképződés, sárgaság, undor és hányás** főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörcs, **székszorulat, a gyomornak tulterheltsége étel és ital által, giliszta,** lép- és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen. —

Egy üvegcse ara használati utasitással együtt 35 kr.

Kapható: Debreczenben Dr. Rothschnek V. E Gölti N, Mihálovics I. Tamássy gyógyszerész uraknál. Kun-Szt.-Márton Batha Zoltán gyógyszertárában, H.-Szoboszlón: Trocsányi Imre gyógysz. Ks-Marja iGallasz Frigyes gyógysz., Hajdu-Nánás: Kevács Lajos gyógyógysz., valamint az osztr. magyar birodalom minden nagyobb gyógyszertárában és kereskedésében.

Központi szétküldési raktar nagyban és kicsinyben.

Brady Károly,

„az Orangyalhoz“ czimzett gyógyszertárában Kremsierben, Mervaországban.

Emil Zola's neuester Roman.

In der zweiten Hälfte des laufendes Monats beginnt im Feuilleton eines Pariser Blates **Emil Zola's neuester Roman L'oeuvre.** Nach einem mit dem illustrem Verfasser abgeschlossenen Vertrage erscheint gleichzeitig mit dem französischen Original eine deutsche Uebersetzung dieses Romans im Feuilleton des

„PESTER LLOYD“

und hat Herr Zola sich verpflichtet, die Reproduktion seines neuesten Werkes keinem anderen Budapester Blatte — weder in **deutscher** noch in **ungarischer** Sprache — zu gestatten.

Die Administration des „Pester Lloyd“ eröffnet in Folge dessen ein besonderes Abonnement für die Zeit **vom 15. Dezember 1885 bis Ende März 1886,** und zwar beträgt

der Pränumerationspreis für diese 3½ Monate für Budapest fl. 6.50.
mit Postversendung fl. 7.—

Bei separater Versendung des Abendblattes stellt sich der Pränumerationspreis für die Provinz um fl. 1 höher.

Der „Pester Lloyd“ (Morgen und Abendblatt) erscheint auch Montag Früh und am Morgen nach einem Feiertage.

Abonnement mit Postversendung:

ganzjährich fl. 24	virteljährlich fl. 6.—
halbjährlich fl. 11	monatlich fl. 2.20

Mit separater Versendung des Abendblattes fl, 1. — vierteljährlich mehr.

Man pränumerirt auserhalb Budapests mittelst Postanweisung durch alle Postämter.

Die Administration des „Pester Lloyd“.

Uj ès gyorsan ható

HÁZI-GYÓGYSZER

(turbolya szörp és czukorkák).

A turbolya gyógynövény mint házi gyógyszer már rég időktől fogva használtatik, ámbár a nagy közönség előtt ezen feltünö és kiváló gyógyhatása még kevéssé ismeretes. Alulirottnak sikerült e növény kitünő, gyors éz biztos hatásu gyógyerejét felhasználva, egy oly szörpöt és czukorkákat készitени, a melyeknek hatása a hasonnemü gyógyszerek hatását nagyban főlülmulja.

Ezen szörp és czukorkák igen kellemes izüek, és szerencséz összetételük következtében bármely mennyiségben használtatnak is — a gyomorra, és igy az emésztésre kártékonyan a legkevésbé sem hatnak. — Mint gyors és biztosan hatószer a következő bántalmaknál alkalmazható kitünő sikerrel: **A légző szervek heveny és idült bántalmainál**; különösen **makacs görcsös köhögés, szamárhurut, mellfájás, nátha-láz nehéz légzés, rekedtség,** és a **torok bajok különböző nemeinél,** és mint **v rtisztitó** megbecsülhetetlen helyet foglal el a különlegességek között.

Mindezen esetekben e szörp- és czukorkák kellemesen o dólag és feltünő gyors gyógyhatással használtatnak.

ARAK: Egy üveg szörp 1 frt, 6 üveg frt 5.50; 1 doboz czukorka 30 kr, 6 dobor frt 1.50.

Főraktár Debreczenben Dr. Rotschnek V. Emil gyógyezerész urnál. — Kapható továbbá ugy Budapesten, valamint a vidéki nagyobb gyógyszertárakban, és alulirott készitőnél.

Havadi Dózsa Arpád
gyógszerésznél Aszódon. (Pestmegye.)

ARANY és EZÜST
Blau Lipót és Fiai

ékszerész Budapestről.

Debreczen dr. Ujfalusy ur házában.

Ajánlják a n. é közönségnek gazdagon felszerelt

arany, ezüstnemüek,

ékszer ès óra-raktárukat.

Legolcsóbb bevásárlási forrás, solid és jó kiszolgálat.

Ócska **arany és ezüst** vétetik vagy cseréltetik a legmagasabb értékben.

Tisztelettel

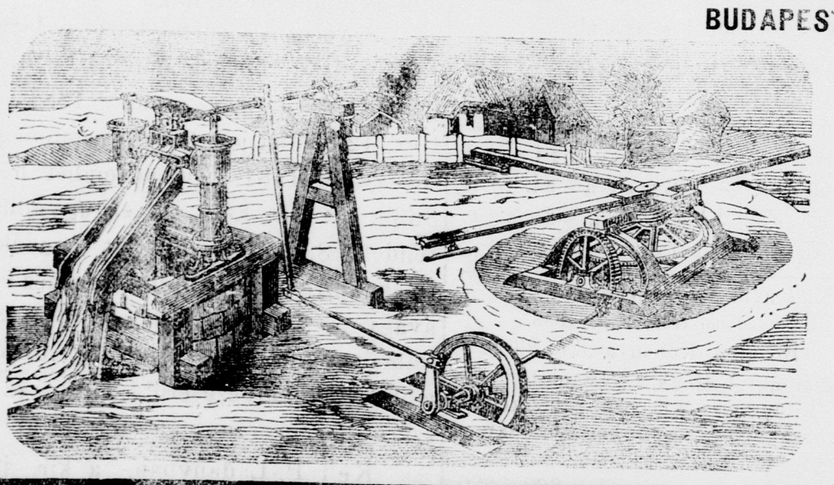
Blau Lipót és Fiai.

Alapittatott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüzoltószerek gyara, harang ès ércziintödéje,

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmanyát mint **magyar különegességet**

kutakban és mindennemü szivattyukban

Elvállal teljes vizvezetéket berendezését **városok, földbirtokosok és magánzók** részéről, modern technicai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGAN FÜRDÖK

felszerelésére

szagmentes ürzsékek

felállitására s minden vizmüvi munkálat gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kivánatra dijmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYAR.

Debreczen, 1885. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr“ könyvnyomdájában, Piacz, SIMONFFY-ház.